

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

Institute for Urban Disease Control and Prevention

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control Ministry of Public Health

โทรศัพท์ 0-2521-0943 โทรสาร 0-2521-0936

สัปดาห์ที่ 5 (ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 4 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญทางระบาดวิทยา

1. การได้รับแจ้งข่าว/เหตุการณ์และตรวจสอบข่าว

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 29 มกราคม – 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 พบโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จำนวน 2 ราย

- รายที่ 1 ได้รับแจ้งจาก รพ.ราชบุรี จ.ราชบุรี พบผู้ป่วย เพศหญิง สัญชาติไทย อายุ 30 ปี อาชีพพิธีกร เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566 และเข้ารับการรักษาที่ รพ.ราชบุรี วันที่ 1 ก.พ. 2566 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดกระบอกตา ปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก และมีผื่นแดงตามร่างกาย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 30 ม.ค. 2566 ดังนี้ WBC 2570 , Platelet cell 128000 , HCT 40.3 ที่อยู่ขณะป่วย 275 ถนนนวมินทร์ ซอย 11 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

- รายที่ 2 ได้รับแจ้งจาก รพ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา พบผู้ป่วย เพศหญิง สัญชาติไทย อายุ 54 ปี อาชีพรับจ้าง เข้ารับการรักษาด้วยอาการเหนื่อย มีไข้ วันที่ 3 ก.พ. 2566 ผล LAB Dengue Ag (Ns1) Positive CBC; WBC 4060 , Hct 36% , Plt 111,000 มีประวัติเป็นโรคโลหิตจาง ไม่ได้รับการรักษา ที่อยู่ขณะป่วย เลขที่ 66/6 แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่กับสามีลูก สมาชิกในบ้านไม่มีอาการผิดปกติ

ทีม SAT สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้ประสานส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยทั้ง 2 รายให้กับทีม SAT สำนักงานมัณฑนากร กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ต่อไป

1.2 ผู้ป่วยสงสัยโรคฝีดาษวานร 2 เหตุการณ์

- เหตุการณ์ที่ 1 สงสัย Monkeypox 1 ราย ได้รับแจ้งจาก โรงพยาบาลเทพธารินทร์ กรุงเทพมหานคร พบผู้ป่วย สงสัย Monkeypox อายุ 22 ปี เพศชาย สัญชาติเซเนกัล ประวัติเดินทางเข้ามาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 2566 อาชีพนักศึกษา เริ่มมีอาการวันที่ 28 ม.ค. 2566 เข้ารับการรักษาที่รพ.เทพธารินทร์ วันที่ 31 ม.ค. 2566 มีอาการ ปวดศีรษะ อาเจียน มีผื่น ตุ่มหนอง และแผลตกสะเก็ดที่อวัยวะเพศ จึงได้ประสานให้โรงพยาบาลเทพธารินทร์ ตรวจ Lesion swab โรงพยาบาลแจ้งว่าผู้ป่วยประสงค์จ่ายค่าตรวจ LAB ด้วยตนเอง เนื่องจากกังวลและต้องการเดินทางกลับไปประเทศตนเอง และผลตรวจเมื่อวันที่ 2 ก.พ. 2566 พบว่า Monkeypox virus Not detected

- เหตุการณ์ที่ 2 สงสัย Monkeypox จำนวน 3 ราย ได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลพญาไท 3 พบผู้ป่วย กลุ่มก้อน สงสัย Monkeypox 3 ราย 2 รายแรกเป็นเพศชาย ชาวไนจีเรีย ซึ่งเป็นพี่น้องกัน มีประวัติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นเวลา 4 เดือน พักอาศัยอยู่ที่ซอยเพชรเกษม 28 แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ซึ่งรายที่ 1 มีไข้ มีตุ่ม สะเก็ดแผล บริเวณหลัง เข้ารับการรักษาเมื่อวันที่ 2 ก.พ.2566 รายที่ 2 มีไข้ สะเก็ดแผล บริเวณอวัยวะเพศ เข้ารับการรักษาในวันเดียวกัน ให้ประวัติว่านอนเตียงเดียวกัน และรายที่ 3

เป็นผู้สัมผัส เพศหญิง สัญชาติไทย พักอาศัยอยู่ที่เดียวกัน ประวัติมีเพศสัมพันธ์กับชายที่ 2 แต่ยังไม่มีอาการป่วยทางโรงพยาบาลจึงได้ประสานมาที่สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองเพื่อขอสนับสนุนค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ แพทย์พิจารณาแล้วให้เก็บตัวอย่างได้ และในวันที่ 3 ก.พ. 2566 จึงโทรติดตามอาการและให้คนไข้มาเก็บตัวอย่างส่งตรวจ โดยเก็บตัวอย่างรายละเอียด 3 ตัวอย่าง ได้แก่ NPS+TS, Clot blood และ EDTA blood แต่ทางโรงพยาบาลแจ้งว่าไม่สามารถเก็บตัวอย่าง lesion swab ได้ จึงส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ทีม SAT สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้ประสานส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยทั้ง 2 รายให้กับทีม SAT สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ต่อไป

1.3 ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเสียชีวิต จำนวน 1 ราย

- รับแจ้งจากกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ว่า พบผู้ป่วยเพศชาย อายุ 67 ปี ประวัติ DM, HT และ Post Splenectomy from accident , Post Nephrectomy for Renal cell CA, CKD วันที่ 31 ม.ค. 2566 ผู้ป่วยได้รับประทานหอยแครงลวก จากตลาดอ่างศิลา จ.ชลบุรี มีอาการคลื่นไส้ ไม่อาเจียนปวดบิดถ่ายเหลว 10 ครั้ง/ชั่วโมง ก่อนมาโรงพยาบาล ผู้ป่วยได้รับประทานยาหยุดถ่าย Imodium (อิโมเดียม) อาการไม่ดีขึ้น ปากแห้ง จึงมารักษาที่ รพ.เวชธานี กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ป่วยในที่แผนก ICU เมื่อวันที่ 1 ก.พ. 2566 ความดันโลหิตต่ำ และเสียชีวิตในเวลาต่อมาในวันเดียวกัน แพทย์วินิจฉัย Septic shock และ Severe metabolic acidosis ผลตรวจ RSC พบเชื้อ Vibrio parahaemolyticus และ Vibrio vulnificus

ทีม SAT สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้ประสานกับ ทีมกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เพื่อสอบสวน และควบคุมโรคในพื้นที่ และส่งต่อข้อมูลให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี ในการเฝ้าระวัง และดำเนินการต่อ เพื่อป้องกันประชาชนป่วยจากการรับประทานอาหารทะเลที่อาจปนเปื้อนเชื้อก่อโรค

1.4 อุบัติเหตุจากรถผู้บาดเจ็บจำนวน 18 ราย

รับแจ้งจาก SAT กรมควบคุมโรค ว่าพบอุบัติเหตุจากรถ ที่ถนนพระราม 2 จากการตรวจสอบข่าวโดยโทรสอบถามเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล PMG และข้อมูลจากพยาบาลควบคุมโรคติดต่อจากโรงพยาบาลบางปะกอก 8 รายละเอียดดังนี้ รถมินิบัส 6 ล้อ ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7HD เดินทางไปงาน 7 สีคอนเสิร์ต ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดอุบัติเหตุพลิกคว่ำตะแคงขวางถนน ที่เชิงลงต่างระดับพระราม 2 มุ่งหน้ามหาชัย เมื่อวันที่ 3 ก.พ. 2566 มีผู้บาดเจ็บ 18 คน ไม่มีผู้เสียชีวิต มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และรถโรงพยาบาล PMG และรถกู้ชีพศูนย์เอราวัณเข้าช่วยเหลือในที่เกิดเหตุ ส่งเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาล 2 แห่ง รายละเอียด ดังนี้

1. เข้ารักษาที่โรงพยาบาล PMG มีผู้บาดเจ็บเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาล จำนวน 9 ราย Admit จำนวน 6 ราย และเป็นผู้ป่วยนอก จำนวน 3 ราย
2. เข้ารักษาที่โรงพยาบาลบางปะกอก 8 จำนวน 9 ราย Admit จำนวน 6 ราย และเป็นผู้ป่วยนอก จำนวน 3 ราย

ทีม SAT สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้ประสานกับทีมสอบสวน และทีมที่เกี่ยวข้อง ลงสอบสวนต่อไป

2. สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.1 สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5

สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 31 มกราคม - 6 กุมภาพันธ์ 2566 ดังนี้ วันที่ 1 - 4 กุมภาพันธ์ 2566 พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑลควรเฝ้าระวังการสะสมของฝุ่นละออง เนื่องจากสภาพอากาศที่นิ่งและปิด โดยพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่พื้นที่กรุงเทพกลาง กรุงเทพมหานครเหนือ และกรุงเทพมหานครใต้ (พื้นที่ท้ายลม)

พยากรณ์โรคและภัยสุขภาพ

รายสัปดาห์ วันที่ 3/2566 วันที่ 29 ม.ค. - 4 ก.พ. 66

สถานการณ์
แนวโน้มฝุ่น PM_{2.5} ช่วง ม.ค. - ก.พ. นี้ จะรุนแรงกว่าปีที่ผ่านมา เพราะสภาพอากาศที่นิ่งและปิด

สุขภาพ
ไอ หายใจลำบาก แน่นหน้าอก ใจสั่น ระบายท้องตา หรือมีอาการผื่นผดคัน ใ้รีบไปพบแพทย์

กลุ่มเสี่ยง

- เด็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์
- ทำงานกลางแจ้ง เช่น ตำรวจจราจร คนขับรถสาธารณะ คนกวาดถนน
- มีโรคประจำตัว
 - โรคหัวใจและหลอดเลือด
 - โรคระบบทางเดินหายใจ
 - โรคผิวหนังอักเสบ
 - โรคตาอักเสบ

การป้องกัน

- เลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง
- สวมหน้ากากป้องกันฝุ่น เช่น หน้ากาก N95 หน้ากากที่มีแผ่นกรองคาร์บอน เมื่อออกจากบ้าน

ผู้ป่วย 4 กลุ่มโรคสำคัญที่ต้องระวังเป็นพิเศษ คือ

1. กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด
2. กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ
3. กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ
4. กลุ่มโรคตาอักเสบ

การพยากรณ์โรคและภัยสุขภาพในสัปดาห์นี้ คาดว่าในช่วงนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อาจเกิดภัยสุขภาพที่ประชาชนมีโอกาสได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจขาดเลือด ตาอักเสบ และผิวหนังอักเสบ ประชาชนควรเฝ้าระวังสุขภาพ ลดเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่เหมาะสม หากมีความจำเป็น ผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือหากมีความจำเป็นให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเอง และขอความร่วมมืองดการเผาในที่โล่งแจ้ง และตรวจสอบคุณภาพอากาศก่อนออกจากบ้าน ถ้ามีอาการทางสุขภาพ ควรปรึกษาแพทย์ทันที

2.2 สถานการณ์โรคอุจจาระร่วง (Diarrhea)

โรคอุจจาระร่วง คือ ภาวะที่มีอาการถ่ายเหลว 3 ครั้งขึ้นไป คลื่นไส้ อาเจียนบ่อย รับประทานอาหารไม่ได้ มีไข้สูง ปวดเมื่อยตามเนื้อตัว และกระหายน้ำมากกว่าปกติ หากมีอาการมากกว่า 2 วัน มีไข้สูง หรือมีอาการปวดท้องรุนแรง โดยอาการอุจจาระร่วงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

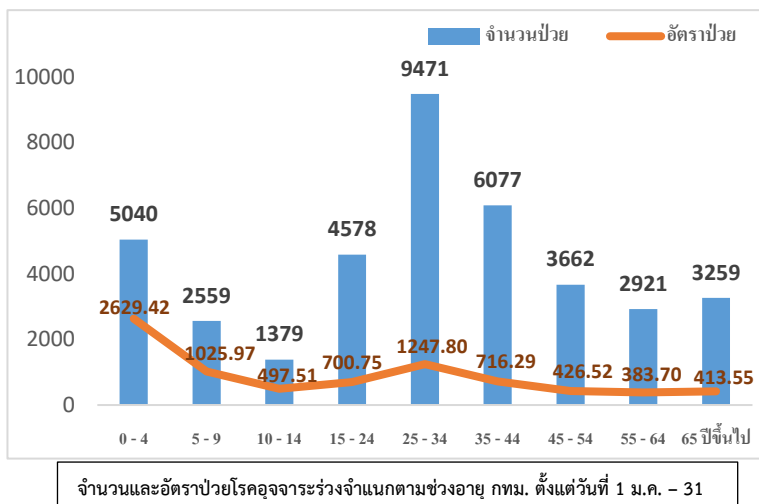
- **อุจจาระร่วงเฉียบพลัน** มีอาการอุจจาระร่วงน้อยกว่า 7 วัน มักเกิดจากโรคทางกระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบเนื่องจากการติดเชื้อไวรัส
- **อุจจาระร่วงเรื้อรัง** อาการท้องเสียที่เกิดขึ้นติดต่อกันอย่างน้อย 2 สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งอาจมีสาเหตุจากโรคในระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคลำไส้อักเสบ โรคลำไส้แปรปรวน โรคถุงผนังลำไส้อักเสบ เป็นต้น

สาเหตุ

1. เกิดจากการติดเชื้อ เช่น แบคทีเรีย ไวรัส โปรโตซัว ปรสิตและหนอนพยาธิในลำไส้
2. จากการรับประทานอาหาร และน้ำไม่สะอาด
3. การไม่ล้างมือให้สะอาดก่อนการเตรียมหรือปรุงอาหาร และภาชนะสกปรกมีเชื้อโรคปะปน

สถานการณ์โรคอุจจาระร่วงของประเทศไทย ตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม พ.ศ.2565
พบผู้ป่วย จำนวน 643,281 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิต กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี และอายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด 3 อันดับ คือ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี รองลงมา กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี และ อายุ 65 ปีขึ้นไป พบผู้ป่วยกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ

สถานการณ์โรคอุจจาระร่วงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ 1 มกราคม 2564 – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565
จากการเปรียบเทียบจำนวนป่วยโรคอุจจาระร่วงพบว่า ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 38,946 ราย ซึ่งมากกว่าปี พ.ศ. 2564 แต่อย่างน้อยกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2560 - 2564) และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2566 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบผู้ป่วย 4,742 ราย ซึ่งมีแนวโน้มพบมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปี พ.ศ. 2566 นี้

จากกราฟแสดงจำนวนและอัตราป่วยโรคอุจจาระร่วงจำแนกตามช่วงอายุพบว่า อายุที่พบผู้ป่วยสูงสุดคือ 0 - 4 ปี (อัตราป่วย 2629.42 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาคือ อายุ 5 - 9 ปี (อัตราป่วย 1025.97 ต่อประชากรแสนคน) และอายุ 25-34 ปี (อัตราป่วย 1247.80 ต่อประชากรแสนคน)

โรคอุจจาระร่วงเป็นโรคที่มักเกิดจากการอุปโภคบริโภคที่ไม่ถูกสุขลักษณะ การรักษาความสะอาดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราควรตระหนักถึงเพื่อสุขภาพที่ดีของตัวเราเอง

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

4.1 แนะนำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีปริมาณฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน ควรเลี่ยงกิจกรรม หรือ ออกกำลังกายกลางแจ้ง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่อาจได้รับผลกระทบโดยตรง ได้แก่ กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ และผู้ที่มีโอกาสสัมผัสฝุ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ตำรวจจราจร คนขับรถสาธารณะ คนกวาดถนน คนทำงานในที่โล่งแจ้ง เป็นต้น

4.2 ควรเลือกซื้ออาหารที่สด สะอาด รูป รส กลิ่น สี ไม่ผิดปกติ และล้างทำความสะอาดก่อนนำมาปรุง ประกอบอาหารด้วยความร้อน ให้สุกอย่างทั่วถึง ที่สำคัญขอให้ยึดหลัก “สุก ร้อน สะอาด” รับประทานอาหาร ที่ปรุงสุกใหม่ ไม่รับประทานอาหารดิบ หรือสุกๆ ดิบๆ อาหารที่ปรุงไว้นานเกิน ๒ ชั่วโมง ต้องนำมาอุ่นร้อน ให้ทั่วถึง ก่อนรับประทานทุกครั้ง เลือกบริโภคอาหาร น้ำและน้ำดื่มที่สะอาด มีเครื่องหมาย อย. ล้างมือด้วยสบู่ และน้ำให้สะอาดทุกครั้งก่อนปรุงประกอบ และก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังเข้าห้องน้ำหรือสัมผัส สิ่งสกปรก หากอาหารที่รับประทานมีรูป รส กลิ่น สี เปลี่ยนไป ไม่ควรนำมารับประทานต่อ สำหรับผู้ประกอบ อาหาร ควรยึดหลักสุขอนามัยของผู้ปรุง และสุขาภิบาลอาหาร

แหล่งที่มา

1. สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร [เข้าถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566] เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/health/well-being/1050471>
2. การพยากรณ์โรคและภัยสุขภาพในสัปดาห์ที่ 5 [เข้าถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566] เข้าถึงได้จาก : <http://air4thai.pcd.go.th/webV3/#/Report>
3. สถานการณ์โรคอุจจาระร่วงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร [เข้าถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566] เข้าถึงได้จาก : <http://doe.moph.go.th/surdata/disease.php?ds=02>

สมาชิกทีมจัดทำรายงาน:

1. นางศิริมา	ชนานันท์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	หัวหน้าทีม
2. นางอรนงค์	คงเรือง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	สมาชิกทีม
3. นางสาวยุวนันท์	กองสิงห์	นักวิชาการสาธารณสุข	สมาชิกทีม